Právní povaha smlouvy o dodání pracovních sil. Žalobce zavázal se žalované straně, že jí dodá 40 dělníků ku pracím za ujednanou odměnu podle hlav a počtu směn až do odvolání. Práce konány za žalobcova dozoru podle poukazů žalovaného. Ze mzdy, již zapravovala žalovaná strana podle úmluvy žalobci, vyplácel tento dělníkům, co s nimi ujednal, a to, oč žalovanou stranou bylo více vyplaceno, bylo jeho ziskem. Žalobce nepřevzal jiného závazku, nežli že dělníky dodá, jmenovitě neručil za pracovní výsledek. Smlouva, podle níž dodává žalobce žalované straně za odměnu dělníky, aby jí konali služby, je smlouvou zvláštního druhu a nikoliv smlouvou služební. Žalobce je podnikatelem, jenž najímá pracovní síly, aby je dodal žalované straně na práci, staraje se sám o to, aby mzda byla vyplacena a pojišťovací příspěvky byly zapraveny. To, v čem žalobce vidí práce nebo služby, totiž dozor nad dělníky, doplňování nebo zmenšování jich počtu, placení mzdy, placení příspěvků pojišťovacích, byly úkony, jež žalobce vykonával nikoli pro majetkovou sféru strany žalované, nýbrž ve svůj prospěch; úkony ty vesměs byly formou, v níž se jevila činnost žalobce jako podnikatele, nebyly však předmětem smlouvy uzavřené mezi žalobcem a žalovanou stranou.

(Rozhod. Nejv. soudu ze 4. února 1920, II. 2.)

Proto pouze, že zaměstnancova odměna záleží v podílu na zisku, nepřestává smluvní poměr býti poměrem služebním. Na charakteru smlouvy služební nemění ničeho okolnost, že jakožto plat bylo ujednáno 25% čistého zisku, vždyť § 1152 obč. zákona nepředpisuje, že plat musí býti ujednán v určité výši, naopak ponechává ujednání platu vůbec úmluvě stran a § 14 zák. o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, č. 20 ř. z. výslovně jedná o případu, když plat zcela neb z části byl ujednán v podílu na zisku.

(Rozhod. Nejv. soudu ze 17. června 1919, I. 232.)

Za platnosti §u 3 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 61 Sb. a n., o zachování pracovních (služebních) poměrů po dobu cvičení ve zbrani nevztahuje se předpis §u 1154 b) obč. zákona na povolání zaměstnance ku cvičení ve zbrani.

Zaměstnanec (typograf) domáhal se na zaměstnavatelce (tiskárně) vyplacení mzdy za první týden cvičení ve zbrani v roce 1925. Žaloba jeho byla zamítnuta.

Ustanovením prvého odstavce §u 1154 b) obč. zákona v úpravě zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 155 Sb. z. a n. byl přiznán zaměstnanci po 14denním zaměstnání nárok na mzdu nejvýše týdenní, když z důležité příčiny, týkající se jeho osoby, nemohl vykonávati práci nebo službu, pokud si toho nepřivodil úmyslně, nebo hrubou nedbalostí. Jako důležité příčiny zaměstnancem nezaviněné bylo, jak v materiáliích ku III. dílčí novele při § 1154 b) obč. zák., tak i ve zprávě sociálního výboru k zákonu ze dne 1. dubna 1921, č. 155 Sb. z. a n., vzpomenuto i povolání k vojenskému cvičení ve zbrani a také soudní praxí bylo dosud nastoupení vojenské služby ku cvičení ve zbrani (služebnímu cvičení) uznáváno za důležitý důvod podle § 1154 b) obč. zák. nový doslov. (Srovnej sb. n. s. čís. 2698 a 4603.) Otázka tato byla však nově upravena ustanovením §u 3. zákona ze dne 31. března 1925, čís. 61 Sb. z. a n., dle něhož zaměstnanci nepřísluší plat a vedlejší požitky ani naturální — vyjímajíc naturální byt — za dobu, po kterou pro cvičení ve zbrani nemůže svých pracovních povinností konati, není-li jinak stanoveno smlouvou nebo právními předpisy zvláštních zákonů. Při tom odkazuje § 3 zákona na takové zvláštní zákonné předpisy, upravující výslovně platy po dobu vojenského cvičení zaměstnanců, a to v zákoně o obchodních pomocnících

(§ 8 (4) zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.) a v zákoně o úřednících statkových (§ 11. zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák.). Zdůrazněním těchto zvláštních zákonů odchýlil se podstatně zákonodárce od dřívějšího znění vlád. nařízení, vydaných podle zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 337 Sb. z. a n. (§ 2. vlád. nař. ze dne 29. února 1924, čís. 47 Sb. z. a n., § 2. vl. nař. čís. Sb. 168 z roku 1923, a § 2. vl. nař. čís. Sb. 209 z roku 1922), v nichž výjimku z pravidla, že za dobu vojenského cvičení nepřísluší zaměstnanci plat, vymezil šířeji slovy „není-li právními předpisy (nebo smlouvou) stanoveno jinak, tedy bez omezení na zvláštní zákony, které naproti tomu v §u 3 zákona ze dne 31. března 1925, č. 61 Sb. z. a n., ještě v závorce označuje. Připouští tudíž tento zákon jen dvě úchylky z vyslovené zásady, totiž, že plat za dobu vojenského služebního cvičení byl buď stanoven smlouvou anebo zvláštním zákonem, otázku platu za dobu služebního cvičení vojenského výslovně upravujícím. Nemůže proto žalobce pro svůj nárok za platnosti ustanovení §u 3 zákona ze dne 31. března 1925, č. 61 Sb. z. a n., dovolávati se ustanovení § 1154 b) obč. zák. ve znění zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 155 Sb. z. a n., poněvadž tento předpis otázku platu za dobu služebního cvičení vůbec zvláště neupravuje a dokonce není občanský zákon „zvláštním zákonem".

(Rozhodnutí Nejv. soudu ze 4. února 1926, I. 67-26.)

Těhotenství, porod, a šestinedělí jsou důležitá příčina podle odst. 1. § 1 zákona ze dne 1. dubna 1921, č. 155 Sb. z. a n. (novela k § 1154 b) obč. zák.), bylo-li jimi při normálním průběhu zabráněno výkonu práce nebo služby. — Zabránila-li však výkonu tomu nemoc, mající původ v uvedeném stavu, přísluší dělnici kvoty mzdy podle odst. 2. § 1 téhož zákona, pokud se jí nedostalo mzdy podle §u 1 odst. 1. uvedeného zákona.

Ministerstvo spravedlnosti dožádalo předsednictvo Nejvyššího soudu o posudek v otázce, zdali a do jaké míry jsou jednak těhotenství, jednak porod a šestinedělí důležitými příčinami podle § 1154 b) odst. 1. obč. zák., či jsou-li onemocněními podle §u 1154 b) odst. 2. obč. zák. Senát, jemuž byla sporná otázka předložena, zodpověděl ji, jak shora uvedeno.

Důvody: Otázce, položené min. spravedlnosti, nelze rozuměti tak, že by se dělnici mohlo dostati výhody §u 1154 b) obč. zák. jednak z důvodu těhotenství, jednak z příčiny porodu a šestinedělí, tudíž po případě dvakráte za příčinou jediného porodu, jednou za těhotenství, po druhé za šestinedělí. Těhotenství, porod a šestinedělí jest pokládati v právním smyslu za stav jednotný, jenž může v každém svém období býti příčinou nemožnosti a přerušení práce, přes to však může býti pouze jednou důvodem k poskytnutí uvedené výhody, ať již mzdy podle odst. 1.) anebo kvot podle odst. 2.) §u 1 zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 155 Sb. z. a n.

Těhotenství normálně probíhající, jež není spojeno s přerušením zdraví, bránícím práci, nepřijde v úvahu, ježto podmínkou nároku příslušejícího podle §u 1154 b) obč. zákona jest nemohoucnost výkonu práce. Došlo-li však přes to za těhotenství a z důvodu jeho k přerušení práce, bude rozeznávati, zda k těhotenství přidružila se porucha zdraví, jevící se jako nemoc v pravém slova smyslu, takže dělnice bude míti nárok nejen na lékařské ošetření, nýbrž i na nemocenské. V tomto případě bude užíti předpisu odst. 2.) §u 1 cit. zák., a přiznati dělnici nárok na kvoty mzdy tam vytčené, neboť jde tu o onemocnění. Jinak bude v případě, když těhotenství probíhá zcela normálně, přece však donutí, na příklad vzhledem k zvláštním okolnostem, za jakých práce se koná, anebo z jiného podobného důvodu, k přerušení práce. Tu bude rozeznávati, zda těhotné dělnici dostane se podpory šestinedělek podle §u 6. čís. 3 zákona ze dne 22. prosince 1920, č. 689 Sb. z. a n., (novela k nemocenskému zá-